

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Institution: NaturErhvervstyrelsen

Enhed/initialer: JURA/LBSA/

Sagsnr.: 14-0162-000006

Dato: 12. januar 2015

Notat om hørings svar – Forslag til lov om ændring af landbrugsstøtteleven

Baggrund

Lovforslagets primære formål er at styrke den strategiske målretning og samspillet mellem Fødevarerministeriets overordnede udviklingsaktiviteter på landbrugs- og fødevarerområdet og fondsmidlerne i tre centrale fonde på jordbrugsområdet: Promilleafgiftsfonden for landbrug, Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartneribruget samt Fonden for økologisk landbrug.

For at skabe rammerne for den nævnte målretning af de tre fondes aktiviteter foreslås det, at formanden for promilleafgiftsfondene og Fonden for økologisk landbrug fremover udpeges af fødevarerministeren, og at fondsbestyrelserne fremover skal udarbejde forslag til flerårige strategier og 1-årige handlingsplaner, som skal godkendes af fødevarerministeren.

Det foreslås endvidere at henlægge sekretariatsbetjeningen af bestyrelserne for de tre fonde til Fødevarerministeriet, det vil sige NaturErhvervstyrelsen.

Med det formål at skabe en mere afbalanceret repræsentation af erhvervsinteresser og offentlige interesser i bestyrelsen for Fonden for økologisk landbrug foreslås det at ændre fondens bestyrelsessammensætning, så den svarer til sammensætningen i de to promilleafgiftsfonde.

Kredsen af udtaleberettigede organisationer på den offentlige side udvides med Danmarks Naturfredningsforening og Dyrenes Beskyttelse med det formål at sikre en bredere repræsentation af samfundsmæssige interesser i fondsbestyrelserne.

Endelig foreslås det, at Promilleafgiftsfonden for landbrug samt Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartneribruget ændrer navn til henholdsvis Landbrugets UdviklingsFond og Gartneriets UdviklingsFond, således at navnene i højere grad afspejler fondenes udviklingsformål.

Lovforslaget har været sendt i offentlig høring i perioden fra den 21. oktober 2014 til den 19. november 2014, jf. den vedlagte høringsliste, samt offentliggjort på Høringsportalen. Følgende har afgivet bemærkninger:

3F, AE, Dansk Gartneri, Datatilsynet, Dyrenes Beskyttelse, Forbrugerrådet Tænk, Landbrug & Fødevarer, NNF, Rigsrevisionen og Økologisk Landsforening,

Hørings svarene har især berørt følgende punkter:

1. Bestyrelsessammensætning/indstilling af bestyrelsesmedlemmer

2. Ministerudpegning af formanden
3. Sekretariatsbetjening
4. Strategi og handlingsplaner
5. Navneændring
6. Anvendelse af fondsmidler
7. Produktionsafgiftsfondene
8. Obligatorisk digital kommunikation/formkrav til klager

1. Bestyrelsessammensætning/indstilling af bestyrelsesmedlemmer

Dyrenes Beskyttelse sætter pris på at blive udtaleberettiget men mener, at der bør være en ligelig fordeling mellem repræsentanter fra erhvervets og den offentlige side. Med den foreslåede fordeling (6/5) har erhvervet en markant bedre mulighed for at skabe et flertal. Organisationen foreslår, at fondenes bestyrelser udvides til 13 medlemmer: 6 repræsentanter for erhvervet og 6 repræsentanter for den offentlige side samt en (uvildig) formand.

Fødevareministeriet skal hertil bemærke, at det ikke er lovforslagets formål, at erhvervet - eller det offentlige - skal have en afgørende indflydelse. Der vil med den foreslåede lovændring blive skabt en bedre balance mellem erhvervets og det offentliges interesser. Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

3F, AE og NNF finder det betænkeligt og unødigt komplicerende, at de offentlige repræsentanter skal udpeges efter en fælles indstilling fra organisationer, der forfølger vidt forskellige formål. Organisationerne lægger vægt på, at de ansattes interesser er repræsenteret i fondsbestyrelserne og foreslår derfor, at de indstillingsberettigede organisationer indstiller én repræsentant hver.

3F foreslår som alternativ, at Forbrugerrådet Tænk, Danmarks Naturfredningsforening og Dyrenes Beskyttelse indstiller tilsammen 2 medlemmer, Det Frie Forskningsråd indstiller 2 medlemmer og AE indstiller 1 medlem.

Fødevareministeriet imødekommer forslaget om indstilling af én repræsentant hver. Lovforslaget tilpasses, således at de udtaleberettigede organisationer på den offentlige side herefter udtaler sig hver om 1 medlem af de bestyrelsesmedlemmer, der repræsenterer de offentlige interesser. Herudover giver bemærkningerne ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

Økologisk Landsforening bemærker, at man ønsker en sammensætning af bestyrelserne, hvor erhvervet udpeger 6 medlemmer og den offentlige side 5 medlemmer. Hertil kommer udpegning af en formand.

Fødevareministeriet bemærker, at dette svarer til forslaget.

3F, NNF og AE støtter forslaget om, Fonden for økologisk landbrug får samme bestyrelsessammensætning som de to promilleafgiftsfonde.

2. Ministerudpegning af formanden

3F og NNF henviser til, at fondene hidtil i høj grad har været brugerstyrede, hvilket bør fortsætte. Hvis forslaget om en ministerudpeget formand ændrer afgørende på dette, kan organisationerne ikke støtte forslaget.

Dyrenes Beskyttelse mener ikke, at formandens uafhængighed sikres alene ved ministerudpegningen. Der bør fastsættes kriterier i bemærkninger om, at formanden skal være uvildig, således at der ikke sker udpegning af en formand fra erhvervets side. Dette er især vigtigt, da formandens stemme er udslagsgivende i tilfælde af stemmelighed.

Landbrug & Fødevarer er grundlæggende imod den øgede statslige involvering, som lovforslaget vil medføre, og som de finder er et indgreb i den danske model. Lovgivning, der begrænser de frivillige aftaler mellem samfundets parter, svækker drivkraften for vækst og beskæftigelse. Hvis bestyrelserne udvides med en formand, der skal udpeges af fødevareministeren, er der ingen garanti for, at formanden har den nødvendige landbrugsfaglige viden. Dette finder Landbrug & Fødevarer meget uheldigt, da den nye sammensætning af bestyrelserne samtidig betyder, at der i praksis kan opstå situationer, hvor det alene er formandens stemme, der bliver udslagsgivende. Endvidere finder organisationen, at der med forslaget om udtaleret til Dansk Naturfredningsforening og Dyrenes Beskyttelse er risiko for, at bestyrelsesmedlemmerne i højere grad bliver lægfolk uden faglig viden.

Økologisk Landsforening støtter forslaget, men fremhæver, at formanden skal have indsigt i bredden af støtteberettigede formål i fondene.

Fødevareministeriet skal hertil bemærke, at der ikke er ændret på antallet af repræsentanter for erhvervet, derfor er der den samme landbrugsfaglige viden til stede i fondsbestyrelserne som hidtil. Det fremgår endvidere af bemærkninger til lovforslaget, at Fødevareministeren vælger formanden under hensyn til den pågældende persons viden og andre relevante forudsætninger for at kunne varetage erhvervet. Lovforslaget skal forbedre balancen i bestyrelsen mellem erhvervets og det offentliges repræsentanter ved at formanden fremover udpeges af ministeren i stedet for, at formanden – som hidtil – vælges alene blandt erhvervets repræsentanter.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

3. Sekretariatsbetjening

Landbrug & Fødevarer, 3F og NNF støtter ikke, at sekretariatet overgår til NaturErhvervstyrelsen, idet konsekvensen er, at administrationsudgifterne herefter skal afholdes af fondsmidlerne, og at der vil blive en afstand til den ekspertise, som den nuværende placering af sekretariatet giver adgang til. Det anføres, at sagsbehandlingstiderne sandsynligvis vil stige.

Økologisk Landsforening udtrykker bekymring for, at flytning af sekretariatet til NaturErhvervstyrelsen vil medføre en øget bureaukratisering i forhold til den nuværende professionelle og fleksible sekretariatsbetjening.

Det er derfor foreningens forventning, at de nye bestyrelser får mandat til selv at fastlægge ansøgnings-, tilskuds- og udbetalingsvilkår inden for lovens rammer, således at de gældende tilskudsvilkår kan videreføres under NaturErhvervstyrelsens sekretariatsbetjening.

Dyrenes Beskyttelse støtter forslaget.

Forbrugerrådet Tænk støtter forslaget om, at administrationsomkostninger fremover skal dækkes af fondsmidler, samt at administrationen gøres uafhængig af landbrugsorganisationerne. Det anbefales dog, at administrationen af fondene placeres i et uafhængigt sekretariat, snarere end i NaturErhvervstyrelsen.

Fødevareministeriet skal hertil bemærke, at det afgørende hensyn bag forslaget om henlæggelse af sekretariatet til NaturErhvervstyrelsen er et øget samspil mellem fondsmidler og de øvrige udviklingsaktiviteter på Fødevareministeriets område. Administrationsudgifterne kan –

ligesom på andre sammenlignelige ordninger – højst udgøre 3 pct. af fondsmidlerne. Fondenes bestyrelser fastlægger i samråd med NaturErhvervstyrelsen de praktiske forhold omkring ansøgnings-, tilskuds-, og udbetalingsvilkår.

Rigsrevisionen anfører, at det bør fremgå af selve lovteksten, at administrationsomkostningerne maksimalt kan dækkes med op til 3 pct. af fondsmidlerne. Endvidere finder Rigsrevisionen, at der bør tages stilling til, hvordan administrationsudgifterne opgøres. Det antages, at udgifter, der overstiger 3 pct. af fondsmidlerne, dækkes af NaturErhvervstyrelsen. Det skal derfor sikres, at styrelsen har hjemmel hertil på Finansloven.

Fødevareministeriet henviser til, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at beløbet til dækning af administrationsomkostningerne reguleres ved en særlig bevillingsbestemmelse på Finansloven. Der er derfor ikke behov for en regulering heraf direkte i landbrugsstøtteleven. Administrationsomkostningerne vil blive opgjort efter en aktivitetsbaseret budgettering af fondsarbejdet svarende til beregningerne på andre støtteordninger, der administreres af NaturErhvervstyrelsen. Udgifter udover de 3 pct. dækkes af NaturErhvervstyrelsens driftsmidler. Bemærkningerne har samlet set ikke ført til ændringer i lovforslaget.

4. Strategi og handlingsplaner

Landbrug & Fødevarer bemærker, at forslaget om fødevareministerens godkendelse af strategier suppleret med årlige handlingsplaner giver større indflydelse til den offentlige side i fondsbestyrelserne. Hvis strategien og handlingsplanerne bliver en del af en større politisk dagsorden, kan det medføre manglende kontinuitet i de bevilgede projekter, og at der lægges mindre vægt på længerevarende indsatser.

3F, AE og NNF støtter som udgangspunkt forslaget om flerårige strategier suppleret med årlige handlingsplaner men påpeger, at dette kun giver mening, hvis det samtidigt bliver muligt at bevilge midler til flerårige projekter.

3F og NNF tilføjer, at godkendelsen alene bør sikre, at strategierne er i overensstemmelse med reglerne. Organisationerne mener, at ministeren allerede i forbindelse med godkendelse af de årlige regnskaber og budgetter får god indsigt i fondenes aktiviteter. Hensigten med at styrke den overordnede politiske strategi understøttes endvidere tilstrækkeligt af den foreslåede udvidelse af de indstillingsberettigede organisationer på den offentlige side.

Økologisk Landsforening og Dyrenes Beskyttelse støtter forslaget.

Fødevareministeriet skal som udgangspunkt bemærke, at fondene modtager promillemidler årligt og som følge heraf opererer med et-årige budgetter. Derfor kan der ikke budgetteres med flerårige tilsagn. Dette er dog ikke til hinder for, at der kan ansøges om f.eks. fase 1 af et flerårigt projekt.

Herudover skal Fødevareministeriet gøre opmærksom på, at erhvervet har mange tværgående udfordringer, der skal løses. Derfor skal fødevareministeren have mulighed for sammen med fondenes bestyrelser at fastlægge flerårige strategier, som skal styrke den overordnede udvikling og samtænkning mellem især fondene, landdistriktsprogrammets ordninger og GUDP (Grønt Udviklings og Demonstrationsprogram), som alle har til formål at løfte og fremtidssikre erhvervet.

Med fastlæggelse og godkendelse af fondenes strategi er der endvidere ikke tale om, at der meddeles tilsagn til konkrete projekter. Der er heller ikke tale om en legalitetskontrol, som al-

lerede foretages i forbindelse med NaturErhvervstyrelsen tilsyn med fondenes budgetter og regnskaber.

Bemærkningerne har ikke ført til ændringer i lovforslaget.

5. Navneændring

Dyrenes Beskyttelse foreslår følgende navne: Fonden for Udvikling af Dansk Landbrug og Fonden for Udvikling af Dansk Gartneri. Disse er ifølge organisationen mere dækkende under hensyn til, at formålet med lovændringen er, at fondene fremover i mindre grad skal "tilhøre" erhvervet, og i stedet fremme dansk landbrug og gartneri i et bredere samfundsmæssigt perspektiv.

3E, NNF og Økologisk Landsforening støtter forslaget.

Bemærkningerne har ikke ført til ændring i lovforslaget.

6. Anvendelse af fondsmidler

Landbrug & Fødevarer anfører, at det kan blive dyrere at deltage i projekterne, idet der er risiko for, at de nuværende satser for såkaldt overhead (faste administrationsomkostninger, der ikke kan henføres direkte til det konkrete projekt) ikke længere vil kunne anvendes. Lavere støtte til overhead vil især være en udfordring for erhvervets egne vidensinstitutioner, f.eks. Videncentret for Landbrug, der finansierer en stor del af deres basisaktiviteter gennem fondsmidlerne. Hvis der fremover anvendes lavere overheadsatser vil det endvidere også medføre, at det bliver sværere at opnå støtte til medfinansiering af større projekter. Det gælder især for Promilleafgiftsfonden for landbrug, som prioriterer projekter højt, hvor fondens midler kan indgå i større projekter sammen med andre offentlige eller private midler ("gearing").

Fødevareministeriet skal bemærke, at lovforslaget ikke regulerer spørgsmålet om overhead, og at det vil være de kommende fondsbestyrelser, der skal forholde sig til overheadprocenten. Der findes ikke generelle regler for overhead, og der anvendes forskellige satser på forskellige støtteordninger. På fondsområdet er overheaden 15-80 pct. afhængig af projektets karakter. På ordninger i landdistriktsprogrammet og GUDP er der fastsat faste overheadsatser på henholdsvis 15 og 30 pct. Lovforslaget ændrer ikke på, at det er op til fondsbestyrelserne, hvor erhvervet forsat er repræsenteret med 6 bestyrelsesmedlemmer, at foretage prioritering mellem de ansøgte projekter, herunder fastsætte overhead. Fondsbestyrelserne kan i den forbindelse tage hensyn til andre finansieringskilder ("gearing").

Forbrugerrådet Tænk mener, at det bør præciseres i loven, at fondene skal koncentrere midler og aktiviteter om tværgående og udviklingsorienterede udfordringer.

Fødevareministeriet skal hertil bemærke, at der med lovforslaget ikke er tilsigtet en ændring af mulighederne for anvendelse af fondsmidlerne. Det er allerede nu muligt at yde tilskud inden for meget brede formål, herunder til tværgående og udviklingsorienterede udfordringer. Men det er også muligt at støtte projekter i de enkelte sektorer, f.eks. indenfor svineproduktion. Det er op til fondsbestyrelserne at prioritere.

Bemærkningerne giver samlet set ikke anledning til ændringer.

7. Produktionsafgiftsfondene

Dansk Gartneri er bekymret for, at lovforslaget i væsentligt omfang kan reducere erhvervets nytteværdi af den del af pesticidafgifterne, der tilbageføres til gartnerierhvervet via Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartneribrug.

Dansk Gartneri foreslår derfor, at

- promilleafgiftsfonden nedlægges,
- pesticidafgifterne tilbageføres til produktionsafgiftsfonden,
- fondsbestyrelsen (produktionsafgiftsfonden) udvides med 1-2 repræsentanter for den offentlige side,
- bestyrelsesformanden (i produktionsafgiftsfonden) vælges af bestyrelsen.

Endelig foreslår organisationen, at det fremgår af selve lovteksten, at det er Dansk Gartneri (og repræsentative producent- og brancheorganisationer), der udtaler sig om bestyrelsens medlemmer fra erhvervssiden – i stedet for Landbrug & Fødevarer (og repræsentative producent – og brancheorganisationer).

Fødevareministeriet skal hertil bemærke, at forslaget om at administrere midlerne i én fond, bryder med systematikken i landbrugsstøtteleven og ligger udenfor dette lovforslags rammer. Det fremgår således af landbrugsstøtteleven, at promillemidler og produktionsafgifter forvaltes i særskilte fonde.

Produktionsafgiftsfondens bestyrelser består af 2/3 repræsentanter for erhvervet og 1/3 repræsentanter for offentlige interesser, oftest 8 medlemmer hhv. 4 medlemmer fra erhvervet og den offentlige side. Dansk Gartneris forslag vil fortsat indebære, at erhvervet har den afgørende indflydelse i fondsbestyrelsen – selv med en udvidelse af 1-2 repræsentanter for den offentlige side. Hertil kommer at organisationen fortsat ønsker, at formanden skal vælges af bestyrelsen. Ministeriet gør opmærksom på, at lovforslagets formål er at skabe en bedre balance i bestyrelsen mellem erhvervets og det offentliges repræsentanter. Denne del af organisationens forslag ligger derfor uden for lovforslagets rammer.

For så vidt angår produktions- og promilleafgiftsfondene er systematikken for afgrænsning af de indstillingsberettigede organisationer på erhvervssiden, at erhvervets hovedorganisation sammen med de relevante producent- og brancheorganisationer er indstillingsberettigede. Dette blev videreført med lovændringen i 2010, hvor konsekvenserne af Landbrugsraadets nedlæggelse og dannelsen af Landbrug & Fødevarer blev indarbejdet i landbrugsstøtteleven. Derfor er Landbrug & Fødevarer nævnt i selve lovteksten suppleret med en angivelse i lovbetænkningerne af, hvilken producent- og brancheorganisation, der sammen med Landbrug & Fødevarer, er indstillingsberettiget. En ændring heraf for så vidt angår promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartneribrug vil bryde med systematikken i landbrugsstøtteleven og ligger uden for dette lovforslags rammer.

Dyrenes Beskyttelse foreslår, at produktionsafgiftsfondene bliver omfattet af lovforslaget i overensstemmelse med Natur- og Landbrugskommissionens anbefaling og L 144 fra 2010 (om sammensætning af promille- og produktionsafgiftsfondenes bestyrelser og finansiering af sekretariatsbistand, fremsat af SF). Organisationens mening er, at da midlerne ofte anvendes til medfinansiering af projekter under Landdistriktsprogrammet, som er offentligt finansieret, bør der

stilles de samme krav om et bredere samfundsmæssigt perspektiv, som til promillefondene og Fonden for økologisk landbrug.

Forbrugerrådet Tænk finder, at lovforslaget bør udvides til at omfatte produktionsafgiftsfondene, eller, som et minimum, at der tilføjes en bestemmelse i loven om, at de offentlige interesser sikres en ekstra plads i bestyrelserne for produktionsafgiftsfondene.

Det er Fødevareministeriets opfattelse, at produktionsafgiftsfondenes midler finansieres af erhvervet/producenterne selv i form af produktionsafgifter, der opkræves direkte af producenterne og anvendes i de sektorer, hvor de opkræves. Derfor er det f.eks. også naturligt, at erhvervet har flertal i produktionsafgiftsfondenes bestyrelser i modsætning til promilleafgiftsfondene og Fonden for økologisk landbrug, som finansieres af offentlige midler. Det fastholdes derfor, at produktionsafgiftsfondene ikke omfattes af lovforslaget.

Bemærkningerne har samlet set ikke ført til ændring i lovforslaget.

8. Obligatorisk digital kommunikation og formkrav til klager

Det er Datatilsynets opfattelse, at når der er tale om lovgivning om obligatorisk digital kommunikation, skal sikkerheden leve op til de krav, der gælder for den offentlige sektor, herunder bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles af den offentlige forvaltning.

Endvidere erindrer Datatilsynet om persondatalovens § 57, hvorefter der skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet i forbindelse med udstedelse af bekendtgørelser, cirkulærer og lignende generelle retsfor skrifter, der har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Fødevareministeriet har noteret sig Datatilsynets bemærkninger. Lovgivningen omkring beskyttelse af behandling af personoplysninger vil blive iagttaget.

Landbrug & Fødevarer ser generelt positivt på den øgede digitale kommunikation mellem det offentlige og landbrugerne, som lovforslaget indebærer. Organisationen understreger dog, at man bør være opmærksom på, at der foretages den fornødne koordination mellem Fødevareministeriets selvbetjeningsløsninger og Offentlig Digital Post.

Endelig påpeger Landbrug & Fødevarer, at såfremt den foreslåede bestemmelse om formkrav til klager, vil medføre, at en klage, der ikke opfylder formkravene bliver afvist, kan organisationen ikke støtte forslaget.

Fødevareministeriet skal hertil bemærke, at bestemmelserne svarer til, hvad der gælder på øvrige lovområder under Fødevareministeriets ressort. Der henvises til lov nr. 1459 af 17. december 2013 om ændring af forskellige bestemmelser på Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris område om obligatorisk digital kommunikation m.v. og de kommende nye støttelove (lov om landdistriktsfonden og lov om hav- og fiskerifonden) samt ændringen af landbrugsloven. For så vidt angår bemyndigelsen til at fastsætte formkrav til klager, er det præciseret i bemærkningerne, at hensigten med at stille krav til anvendelse af et særligt klageskema er at opnå en hurtigere og mere effektiv sagsgang i forbindelse med klagesagsbehandlingen.

Bemærkningerne giver samlet set ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

Høringsliste vedr. ændring af landbrugsstøtteleven 2014/2015

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

Bæredygtigt landbrug

Danmarks Naturfredningsforening

Dansk Gartneri

Det Frie Forskningsråd

Dyrenes Beskyttelse

Fonden for økologisk Landbrug

Forbrugerrådet Tænk

Gartneribrugets Afsætningsudvalg

Kommunernes Landsforening

Landbrug & Fødevarer

Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartneribruget

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Økologisk Landsforening

Team Effektiv Regulering (TER), Erhvervs- og Vækstministeriet

Datatilsynet